

Hjort. Foto: Espen Lie Dahl

Hjort

Økosystem: Skog
Egenskap: B3 Funksjonelle egenskaper

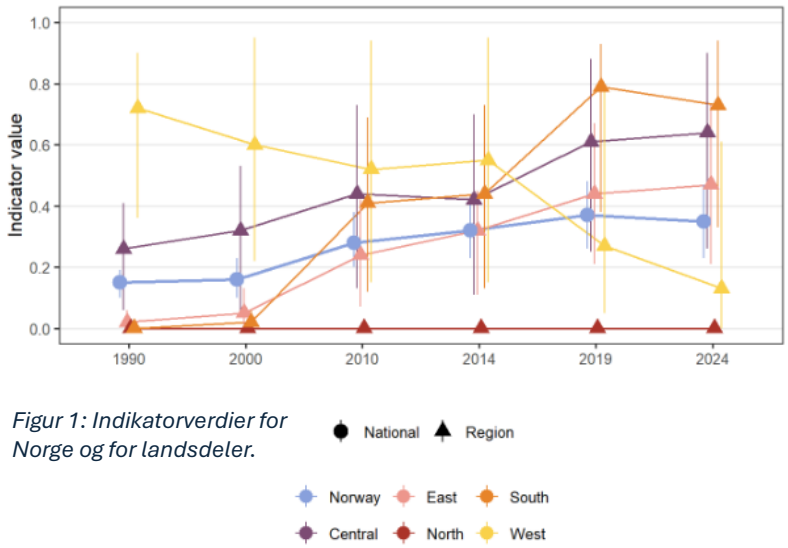
År: 2024

0,35

[0,23-0,47]

Om indikatoren

Hjort (*Cervus elaphus*) er et stort hjortedyr som lever i og i tilknytning til skogsøkosystemer i Norge. Gjennom beiting former hjorten vegetasjonssammensetning og skogstruktur, og som et stort byttedyr bidrar den også til å opprettholde bestander av toppredatorer. Hjort har på den måten en viktig funksjon i økosystemet og er en viktig indikator for økologisk tilstand. Bestandene er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. Indikatorverdien viser et stort avvik fra referansetilstanden, noe som hovedsakelig skyldes at hjortebestandene mange steder er høyere enn det som forventes i lite påvirkede skogøkosystemer.

Figur 1: Indikatorverdier for Norge og for landsdeler.

Påvirkningsfaktorer

Lave bestander av rovdyr gir mindre naturlig regulering av hjorte-bestanden. Jakt bidrar til å regulere antall hjort, men hjorten forvaltes samtidig for å opprettholde jaktbare bestander. Klimaendringer med mildere og kortere vintre gir også bedre overlevelse for hjort.

Hvordan måles indikatoren

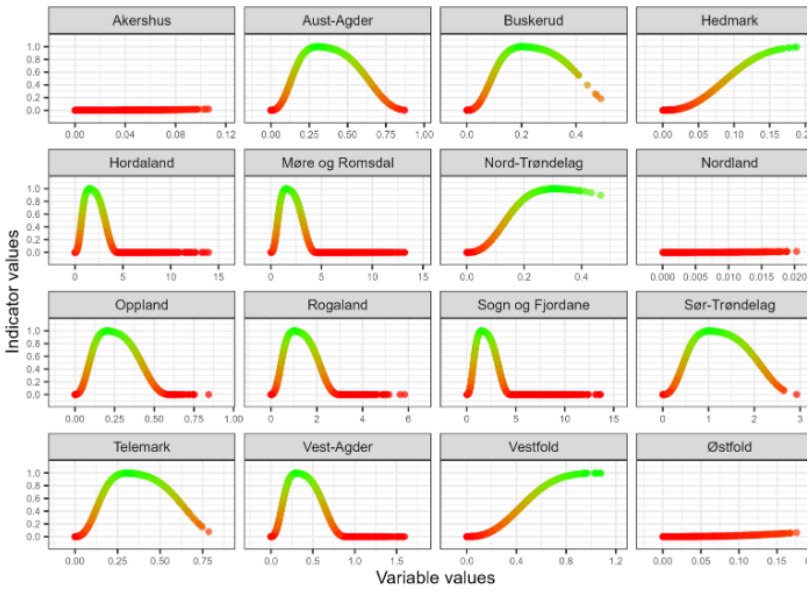
Indikatoren for hjort måler bestandstetthet som antall hjort per km^2 under den klimatiske tregrensen. Beregningene bygger på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt, inkludert jaktstatistikk og statistikk fra Hjorteviltregisteret. Verdiene sammenlignes med en referansetilstand som beskriver hjortebestander i egnede skogområder uten skogforvaltning og med naturlige rovdyrbestander. Indikatorverdiene skaleres på fylkesnivå og sammenstilles deretter til regionale og nasjonale indikatorverdier.

Sist oppdatert: 01.10.2026

Hvordan beregnes indikatoren

Referansetilstand og skalering

Skaleringsfunksjonen er unimodal med en nedre og øvre verdi for X_0, mens X_{100} er en optimumsverdi. Verdiene er fastsatt separat for hvert fylke. Den nedre og øvre X_0 representerer dermed en tilstand hhv. uten hjort og svært høye hjortebestander. X_{100} representerer det antallet hjort som kan forventes i et intakt økosystem uten skogforvaltning og med naturlige rovdyrbestander.

Figur 2: Skaleringsfunksjoner er fastsatt for ulike fylker, se Halbritter et al. 2026 for mer informasjon. Enheten for variabelverdi på x-aksen er antall individer per km².

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Hvordan skal endringer i indikatorverdien tolkes

En indikatorverdi på 1 betyr at hjortebestanden er like stor som forventet i et intakt økosystem. Verdier lavere enn 1 viser at bestanden enten er lavere eller høyere enn det som forventes i et intakt økosystem.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av indikatoren for hjort. Det er usikkerhet knyttet til skaleringsverdier, modellusikkerhet på fylkesnivå, og usikkerhet knyttet til eventuelle misforhold mellom fylkesgrenser og økologisk variasjon. Disse kildene til usikkerhet er ikke kvantifisert. Den rapporterte usikkerheten er estimeringsusikkerhet og er beregnet ved å gjenta analysene med ulike utvalg av data.

Kilde

Halbritter, A. H., Framstad, E., and Eldegard, K. 2026. Red deer (ID(s): NO_DEER_001) v. 1.0.0. ecRxiv: https://github.com/NINAnor/ecRxiv/tree/main/indicators/NO_DEER_001

Anbefalt sitering

Bjørkvoll, E. & Kolstad, A. (red). 2026. Faktaark for hjort. Økologisk tilstand i skog for 2024. Norsk institutt for naturforskning.

Sist oppdatert: 01.10.2026